

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. rugsėjo 9 d.*

„Konkurencija — Karteliai — Televizorių ir kompiuterių monitorių kineskopų pasaulinė rinka — Sprendimas, kuriuo konstatuojamas SESV 101 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimas — Susitarimai ir suderinti veiksmai dėl kainų, rinkų pasidalijimo, pajėgumų ir gamybos — Teisė į gynybą — Dalyvavimo kartelyje įrodymas — Vienas ir tęstinis pažeidimas — 2006 m. baudų dydžio apskaičiavimo gairės — Proporcingumas — Baudos — Neribota jurisdikcija“

Byloje T-82/13

Panasonic Corp., įsteigta Kadomoje (Japonija),

MT Picture Display Co. Ltd, įsteigta Matsuocho (Japonija),

atstovaujamos advokatų R. Gerrits ir A.-H. Bischke, QC M. Hoskins ir baristerės S. K. Abram,

ieškovės,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą A. Biolan, M. Kellerbauer ir G. Koleva,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti 2012 m. gruodžio 5 d. Komisijos sprendimą C(2012) 8839 *final* dėl procedūros pagal SESV 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla COMP/39.437 – Televizorių ir kompiuterių monitorių kineskopai) tiek, kiek jis susijęs su ieškovėmis, arba, nepatenkinus šio reikalavimo, prašymo sumažinti ieškovėms skirtos baudos dydį

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas S. Papasavvas (pranešėjas), teisėjai N. J. Forwood ir E. Bieliūnas,

posėdžio sekretorė C. Kristensen, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. lapkričio 11 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą¹ (Praleista)

Procesas ir šalių reikalavimai

- 23 Ieškovės pareiškė šį ieškinį; jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2013 m. vasario 13 d.
- 24 Pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į trečiąją kolegiją, todėl byla paskirta šiai kolegijai.
- 25 2014 m. vasario 18 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo raštą, kuriuo ieškovės pateikė savo pastabas dėl tripliko. 2014 m. vasario 28 d. raštu Komisija pateikė pastabas dėl šio dokumento. 2014 m. kovo 7 d. kolegijos pirmininko sprendimu prie bylos medžiagos buvo pridėti du dokumentai.
- 26 Susipažinęs su teisėjo pranešėjo pranešimu Bendrasis Teismas (trečioji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir taikydamas 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 64 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones paprašė šalių atsakyti į tam tikrus klausimus. Šis Bendrojo Teismo prašymas buvo įvykdytas per nustatytą terminą.
- 27 Per 2014 m. lapkričio 11 d. posėdį Bendrasis Teismas išklauė šalių kalbas ir atsakymus į jo pateiktus klausimus. Per posėdį buvo nuspręsta paprašyti šalių pateikti pastabas, jei jų būtų, dėl 2014 m. lapkričio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Guardian Industries ir Guardian Europe / Komisija* (C-580/12 P, Rink.) per dešimt dienų nuo to sprendimo paskelbimo; Komisijos prašymu šis terminas jai pratęstas iki 2014 m. lapkričio 28 d.
- 28 Raštu, kurį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2014 m. lapkričio 28 d., Komisija įvykdė šį prašymą. Ieškovės nepateikė pastabų.
- 29 2014 m. lapkričio 28 d. sprendimu nuspręsta nepridėti prie bylos medžiagos Komisijos dokumento, susijusio su posėdžio protokolu.
- 30 Žodinė proceso dalis baigta 2014 m. gruodžio 5 d.
- 31 Taikydamas 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 62 straipsnį Bendrasis Teismas 2015 m. gegužės 26 d. nutartimi nusprendė atnaujinti žodinę proceso dalį.
- 32 Taikydamas 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 64 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones Bendrasis Teismas paprašė šalių pateikti pastabas, jei jų būtų, dėl generalinio advokato M. Wathelet išvados byloje *InnoLux / Komisija* (C-231/14 P, Rink.). Šis prašymas įvykdytas per nustatytą terminą. Paskui šalys pateikė savo pastabas dėl atsakymų, pateiktų taikant šią proceso organizavimo priemonę, visų pirma dėl baudų apskaičiavimo ir jų dydžio.
- 33 Žodinė proceso dalis buvo baigta 2015 m. liepos 10 d.
- 34 Ieškovės Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek jame nuspręsta, kad MEI ir MTPD pažeidė SESV 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį,
 - panaikinti *Panasonic* ir MTPD skirtas baudas arba tokias baudas atitinkamai sumažinti ir
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

1 — Pateikiami tik tie šio sprendimo punktai, kuriuos Bendrasis Teismas mano tikslinga paskelbti.

35 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

- atmesti ieškinį,
- priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės (Praleista)

Dėl antrojo reikalavimo, kuriuo siekiama, kad būtų panaikinta ieškovėms skirta bauda arba sumažintas jos dydis (Praleista)

Dėl nustatant pardavimų vertę taikyto metodo

- 153 Ieškovės tvirtina, kad ginčijamame sprendime apskaičiuojant tiesioginių pardavimų EEE per perdarytus produktus vertę panaudotas metodas neteisingas ir jį taikant buvo gauta bauda, kuri yra neproporcinga, palyginti su realiu šių pardavimų poveikiu rinkai. Šiuo klausimu jos, pirma, pažymi, kad remiantis 2011 m. kovo 4 d. Komisijos prašymu pateikti informacijos šių pardavimų vertė turėjo būti apskaičiuota kaip to paties laikotarpio tiesioginių pardavimų EEE vidutinė vertė, padauginta iš atitinkamų CPT skaičiaus. Be to, jos nurodo, kad Komisijos taikytas metodas grindžiamas klaidinga prielaida, jog į perdarytus produktus įmontuotų CPT vidutinė vertė yra tapati tiesioginių CPT pardavimų EEE vidutinei vertei. Tačiau taikant tokį požiūrį neatsižvelgta į tai, kad, kiek tai susiję su *Panasonic*, į grupės perdarytus produktus įmontuoti CPT paprastai būdavo mažesnio dydžio, taigi pigesni nei tie CPT, kurie parduoti EEE tiesiogiai tretiesiems asmenims; šią aplinkybę patvirtina konkurencijos klausimais konsultuojančios agentūros ataskaita, pridėta prie 2011 m. balandžio 20 d. ieškovių atsakymo į Komisijos prašymą pateikti informacijos. Antra, ieškovės teigia, kad, kitaip nei Komisijos metodas, grindžiamas tik laikotarpiu, per kurį CPT buvo parduodami tretiesiems asmenims, jų pasiūlytas metodas yra tikslesnis, nes grindžiamas svertiniu vidurkiu atsižvelgiant tiek į laikotarpį, tiek į CPT, įmontuotų į *Panasonic* televizorius, dydį. Ieškovės Komisiją kaltina tuo, kad nors ji ir nepaneigė jų pateiktų duomenų teisingumo, apskaičiuodama joms ginčijamą sprendimu skirtos baudos dydį ji į tuos duomenis neatsižvelgė.
- 154 Komisija nurodo, kad 2006 m. gairėse nenustatyta pareiga atsižvelgti į realų SESV 101 straipsnio pažeidimo poveikį rinkai. Be to, ji pažymi, kad atrodo, jog ieškovės siūlo alternatyvų metodą ne dėl to, kad jis tikslesnis, o tik dėl to, kad jį taikant gaunama mažesnė pardavimų vertė ir todėl mažesnė bauda. Komisija teigia, kad visiškai neprivalo rinktis konkretaus metodo, kurį taikant būtų gauta mažesnė bauda, o tik turi taikyti 2006 m. gaires taip, kad būtų tinkamai atsižvelgta į realų viso pažeidimo poveikį.
- 155 Dėl Komisijos sprendimų konkurencijos srityje kontrolės, kurią vykdo Sąjungos teismas, primintina, kad įgyvendindamas jam suteiktą neribotą jurisdikciją šis teismas, siekdamas, pavyzdžiui, pakeisti baudos dydį, net nepanaikinęs ginčijamo akto gali jį peržiūrėti, atsižvelgdamas į visas faktines aplinkybes (žr. 2009 m. rugsėjo 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prym ir Prym Consumer / Komisija*, C-534/07 P, Rink. p. I-7415, 86 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 156 Tiesa, iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad, įgyvendinant neribotą jurisdikciją, kai nustatomas baudų dydis, negali būti diskriminuojamos sudarant pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį draudžiamą susitarimą ar atliekant suderintus veiksmus dalyvavusios įmonės (šio sprendimo 51 punkte minėto Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. / Komisija* 617 punktą ir 2007 m. sausio 25 d. Sprendimo *Dalmine / Komisija*, C-407/04 P, Rink. p. I-829, 152 punktą). Jei Bendrasis Teismas konkrečiai vienos iš šių įmonių atžvilgiu ketina nukrypti nuo Komisijos taikyto ir jo nekvestionuoto

apskaičiavimo metodo, tai turi būti paaiškinta jo sprendime (2003 m. rugsėjo 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Volkswagen / Komisija*, C-338/00 P, Rink. p. I-9189, 146 punktą ir 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Quinn Barlo ir kt. / Komisija*, C-70/12 P, 46 punktą).

- 157 Toliau reikia priminti, kad, remiantis 2006 m. gairių 13 punktu, siekdama nustatyti bazinį pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies 1 punktą skirtinos baudos dydį Komisija remiasi tiesiogiai ar netiesiogiai su pažeidimu susijusių įmonės prekių ar paslaugų pardavimo verte atitinkamame geografiniame EEE teritorijos sektoriuje.
- 158 Kaip paminėta šio sprendimo 16 punkte, iš ginčijamo sprendimo matyti, kad siekdama nustatyti bazinį baudų dydį Komisija atsižvelgė į CPT, parduotų kaip galutinę prekę ar per perdarytus produktus, tiesioginių pardavimų, kuriuos vykdė viena iš minėto sprendimo adresačių, dalį EEE, padauginimą iš jų dalyvavimo darant pažeidimą metų skaičiaus (1020, 1021, 1034, 1042 ir 1056 konstatuojamosios dalys).
- 159 Ginčijamo sprendimo 1022 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymėjo, kad nors atsižvelgus į tiesioginius pardavimus EEE per perdarytus produktus buvo įtraukti tam tikrų šalių, įskaitant bendrų įmonių patronuojančiąsias bendroves, pardavimai grupės viduje, sutelkus dėmesį į pirmą su pažeidimu susijusio produkto, perdaryto arba ne, pardavimą EEE klientui arba įmonei, kuri nepriklauso įmonei tiekėjai, buvo užtikrintas vertikaliai integruotų ir taip neintegruotų įmonių diskriminacijos nebuvimas.
- 160 Be to, ginčijamo sprendimo 1026 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė, kad sutelkdama dėmesį į tiesioginių pardavimų EEE vertę ir į tiesioginių pardavimų EEE per perdarytus produktus vertę ji siekė įtraukti į pardavimų vertę produktus, dėl kurių sudarytas kartelis, tik tuo atveju, kai pirmą kartą jie buvo parduoti EEE esančiam ir su kartelyje dalyvavusiomis įmonėmis nesusijusiam klientui. Ji taip pat pabrėžė, kad atsižvelgė ne į viso perdaryto produkto vertę, o tik į CPT, kurie įmontuoti į tuos perdarytus produktus. Galiausiai ginčijamo sprendimo 1027 ir 1028 konstatuojamosiose dalyse Komisija pažymėjo, kad susitarimas dėl kiekių ir gamybos ribojimų buvo susijęs su visais produktais ir dalyvių pardavimais, todėl pardavimai klientams grupės viduje buvo vienas iš kartelio aptariamų klausimų.
- 161 Reikia pažymėti, kad ieškovės neginčija atsižvelgimo į pardavimus grupės viduje arba į tiesioginius pardavimus per perdarytus produktus apskaičiuojant joms skirtos baudos dydį, tačiau nesutinka su ginčijamame sprendime pateikto Komisijos atlikto jų pardavimų vertės apskaičiavimo teisingumu. Šiuo klausimu jos tvirtina, kad nurodė šią aplinkybę dar 2011 m. balandžio 20 d. atsakyme į 2011 m. balandžio 4 d. Komisijos prašymą pateikti informacijos.
- 162 Per posėdį ieškovės pažymėjo, kad pateikė Komisijai tikslius duomenis, kuriuose buvo atsižvelgta, kiek įmanoma, į įmontuotų CPT skaičių (pagal jų dydį ir kainą kiekvienais atitinkamais metais). Be to, ieškovės pakartojo savo argumentus, pagal kuriuos, nors Komisija ir neginčijo tų duomenų teisingumo, ji į juos neatsižvelgė ir niekaip to nepateisino.
- 163 Komisija patvirtino, kad neginčijo aptariamų duomenų teisingumo, tačiau nurodė, kad jei ieškovei būtų taikomi kiti metodai, palyginti su taikytais tokių duomenų nepateikusioms kitoms ginčijamo sprendimo adresatėms, būtų pažeistas vienodo požiūrio principas. Be to, ji pareiškė, kad tuo atveju, jei Bendrasis Teismas nuspręstų, jog ieškovių pateikti skaičiai yra tikslesni, ji neprieštarauja, kad jų atlikti skaičiavimai būtų panaudoti perskaičiuojant baudos dydį.
- 164 Pažymėtina, kad, kaip nurodyta ginčijamo sprendimo 1032 konstatuojamojoje dalyje, 2011 m. kovo 4 d. raštu minėto sprendimo adresačių buvo paprašyta kaip savo pardavimų vertės apskaičiavimo pagrindą naudoti specifinius duomenis apie tiesioginius pardavimus EEE ir tiesioginius pardavimus EEE per perdarytus produktus, taip pat joms buvo pranešta, kaip apskaičiuoti visus reikalingus duomenis. Iš nurodymų, pateiktų šio rašto I priede tam, kad būtų galima atsakyti į tuo tikslu parengtą klausimą, matyti, kad Komisijos pasiūlytas apskaičiavimo metodas, kiek jis susijęs su tiesioginiais pardavimais EEE per perdarytus produktus, buvo paremtas vidutine to paties laikotarpio tiesioginių pardavimų EEE

verte, padauginta iš atitinkamų CPT skaičiaus. Tuo atveju, jei per atitinkamą laikotarpį nevykdoma tiesioginių pardavimų EEE arba jie neturi didelės reikšmės, atitinkamoms įmonėms pasiūlyta susisiekti su Komisija ir aptarti alternatyvų apskaičiavimo metodą.

- 165 Reikia konstatuoti, kad iš 2011 m. balandžio 20 d. ieškovių atsakymo į Komisijos prašymą pateikti informacijos matyti, jog jos pasiūlė alternatyvų tiesioginių pardavimų EEE per perdarytus produktus vertės apskaičiavimo metodą, kuris buvo išdėstytas 2011 m. balandžio 19 d. *RBB Economics* parengtoje ekonominėje ataskaitoje (žr. šio sprendimo 153 punktą); ši ataskaita pridėta prie minėto atsakymo. Pagal šį apskaičiavimo metodą reikia atsižvelgti į svertinį su tais pardavimais susijusių CPT vidurkį (atsižvelgiant į jų faktinį dydį ir atitinkamą laikotarpį) remiantis ieškovių pateiktais duomenimis. Toje ataskaitoje tiesioginių pardavimų EEE per perdarytus produktus vertė apskaičiuojama kiekvieną per pažeidimo laikotarpį parduotų televizorių dydį siejant su vidutine to paties dydžio CPT verte. Kai konkrečiu laikotarpiu neparduodama to paties dydžio CPT, toje ataskaitoje panaudoti duomenys grindžiami visų, nesvarbu kokio dydžio, per šį laikotarpį parduotų CPT svertiniu vidurkiu, taip stengiantis laikytis Komisijos metodo.
- 166 Ieškovių nuomone, taikant jų metodą gauti rezultatai yra tikslesni ir labiau atitinka tikrovę, o taikant Komisijos metodus – didelio dydžio CPT kainos gali būti priskirtos mažesnių dydžių televizoriams.
- 167 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, remiantis 2006 m. gairių 15 punktu, siekdama nustatyti įmonės pardavimų vertę Komisija turi naudotis geriausia turima šios įmonės informacija. Kadangi Komisija turėjo tikslesnių duomenų apie tiesioginių pardavimų EEE per perdarytus produktus vertę, kaip ji, beje, pripažino per posėdį, pakanka konstatuoti, jog apskaičiuodama bazinį ieškovėms skirtų baudų dydį ji nesivadovavo šiomis gairėmis ir niekaip to nepateisino.
- 168 Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad gairėse nustatyta orientacinė elgesio taisyklė, nurodanti sektiną praktiką, nuo kurios konkrečiu atveju Komisija negali nukrypti nenurodžiusi priežasčių, atitinkančių vienodo požiūrio principą. Nustatydama tokias elgesio taisykles ir pranešdama jas – viešai paskelbdama, kad nuo šio momento taikys jas atvejams, kuriems skirtos šios taisyklės, – aptariama institucija apriboja savo diskreciją ir negali nukrypti nuo šių taisyklių, nes priešingu atveju gali būti nubausta už bendrųjų teisės principų, pavyzdžiui, vienodo požiūrio ar teisėtų lūkesčių apsaugos, pažeidimą (2005 m. birželio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink. p. I-5425, 209 ir 211 punktai). Vis dėlto, nors Komisija, taikydama savo pačios nustatytas orientacines taisykles, kaip antai gaires, privalo laikytis teisėtų lūkesčių apsaugos principo, šis principas nėra vienodai privalomas ir Sąjungos teismams, nes įgyvendindami savo neribotą jurisdikciją jie netaiko konkretaus baudų apskaičiavimo metodo, o nagrinėja kiekvieną jiems pateiktą situaciją atskirai, atsižvelgdami į visas tokios bylos faktines ir teises aplinkybes (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 156 punkte minėto 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Quinn Barlo ir kt. / Komisija* 53 punktą).
- 169 Taigi įgyvendindamas savo neribotą jurisdikciją ir nustatydamas ieškovėms skirtų baudų dydį Bendrasis Teismas turi atsižvelgti į jų per administracinę procedūrą pateiktus duomenis, kurių teisingumo Komisija neginčijo. Tačiau šiuo klausimu svarbu pažymėti, kad atsakydamos į šio sprendimo 32 punkte nurodytas proceso organizavimo priemonės ieškovės paaiškino, jog ieškinyje pateikti duomenys dėl bendros *Panasonic* iki 2003 m. kovo 31 d. atliktų pardavimų vertės klaidingai apima ir 1999 m. liepos mėn. pardavimus; šiuo klausimu jos pateikė ištaisytų duomenų, kurių Komisija taip pat neginčijo.
- 170 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad pirmai daliai reikia pritarti.

(Praleista)

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija)

nusprendžia:

1. 2012 m. gruodžio 5 d. Komisijos sprendimo C(2012) 8839 *final* dėl procedūros pagal SESV 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla COMP/39.437 – Televizorių ir kompiuterių monitorių kineskopai) 2 straipsnio f, h ir i punktuose skirtų baudų dydis yra 128 866 000 EUR, kiek tai susiję su *Panasonic Corp.*, už tiesioginį šios bendrovės dalyvavimą darant pažeidimą televizorių spalvotųjų kineskopų rinkoje, 82 826 000 EUR, kiek tai susiję su *Panasonic, Toshiba Corp.* ir *MT Picture Display Co. Ltd*, kurie mokėtini kartu ir solidariai, ir 7 530 000 EUR, kiek tai susiję su *Panasonic* ir *MT Picture Display*, kurie mokėtini kartu ir solidariai.
2. Atmesti likusią ieškinio dalį.
3. Kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Papasavvas

Forwood

Bieliūnas

Paskelbta 2015 m. rugsėjo 9 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.